

**Uvodno izlaganje ambasadora Republike Italije u Crnoj Gori
Vinćenca Del Monaka, na sastanku predsjednika Skupštine Crne
Gore Ivana Brajovića sa šefovima diplomatskih misija rezidentnih u
Podgorici (23. novembar 2017)**

S posebnim zadovoljstvom i potpuno svjestan odgovornosti koje se od mene traži, smjesta sam prihvatio, gospodine Predsjedniče, Vaš uvaženi poziv da se obratim Vama, potpredsjednicima Skupštine, ambasadorima i predstavnicima međunarodnih organizacija akreditovanih u Crnoj Gori, i svima prisutnima. Istovremeno privilegija i odgovornost, koja mi je povjerena u svojstvu doajena, da budem tumač i glas diplomatskog kora na jednom ovako uglednom skupu. Tim prije što jubilej koji danas proslavljamo, a to je prva godišnjica dvadesetšestog saziva Skupštine, daje posebno svečano obilježje Vašoj inicijativi.

Diplomatska zajednica u Podgorici je u stalnom razvoju. Ta porodica se iz godine u godinu proširuje. Prisustvujemo i sve efikasnijoj sinergiji između rezidentnih šefova misija i onih koji Crnu Goru pokrivaju iz drugog sjedišta. Mi u Podgorici predstavljamo zemlje koje idu od Pacifika do Atlantika, od Arapskog zaliva do Kaspijskog mora i Mediterana, kvadrante u kojima se definišu, ukrštaju i razvijaju osnovne smjernice međunarodne politike. Ovdje su aktivne glavne međunarodne organizacije i agencije koje proširuju djelovanje naše zajednice kroz aktivnosti vrijedne hvale u mnogobrojnim oblastima. Pomenuću samo UNICEF zbog njegovog dugotrajnog angažovanja u korist naše djece, odnosno u korist budućnosti svih nas. U ime mojih kolega, iskazujem Vam, Predsjedniče, najdublje poštovanje zbog pažnje koju konstantno posvećujete našem radu, zbog podrške koju nam u svakoj prilici pružate, i duha saradnje, što je sve prepoznatljiva odlika vaših saradnika. Skup činilaca koji su se pokazali kao presudni za ostvarivanje uspjeha naše diplomatske misije i sve češćih državnih posjeta na najvišem nivou, čiji smo svjedoci tokom prethodnih mjeseci.

Vaša zemlja, Gospodine Predsjedniče, predstavlja za diplomatski kor privilegovanu tačku posmatranja. Ona je to zbog svoje političke putanje kojom se zaputila prije otprilike jedanaest godina, obnavljanjem svoje nezavisnosti mirnim putem, bez sukoba i nesloge, uz puno poštovanje manjinskih i vjerskih prava. Kao i zbog svoje geografije koja Crnoj Gori daje istovremeno balkanski i mediteranski identitet. Dodao bih i zbog toga što je natopljena historijom, što su je oblikovale antičke civilizacije koje su, ukrštajući se na ovim prostorima, ostavile neizbrisiv trag koji treba očuvati i vrednovati. Dakle, zemlja koja zavređuje poštovanje i u kojoj se vrijedi zadržati, zemlja koju podržavamo.

Nije mi namjera da dam doksološko mišljenje o Crnoj Gori (odnosno da krenem s hvalospjevom) koje bi me neizostavno odvelo na klizav i fragmentiran teren, uzimajući u obzir osobine koje karakterišu i obogaćuju diplomatsku zajednicu koja je pred Vama. Objektivno govoreći, prije godinu dana smo prisustvovali obnovi ustavnih organa (Skupštine i Vlade) polazeći od rezultata parlamentarnih izbora pod pravnim okriljem Predsjednika Crne Gore, Njegove Ekselencije Filipa Vujanovića. Izbori koje je međunarodna zajednica, putem svoje posmatračke misije OEBS-ODIHR, ocijenila potpuno u skladu sa obavezama preuzetim u OEBS-u, sa drugim obavezama i međunarodnim standardima koji se tiču demokratskih izbora, i sa unutrašnjim poretkom. Završni izvještaj posmatračke misije je između ostalog preporučio niz mjera i promjenu normative, kako bi još više unaprijedili standarde koji su još u oktobru dvijehiljadešeste bili na više nego odgovarajućem nivou. Izbori koji zbog velike izlaznosti glasača takođe potvrđuju potpuno i logično povjerenje u crnogorsku demokratiju, koja baš ove godine slavi desetogodišnjicu Ustava. Učestvovanje na izborima je kao demofanija - događanje naroda, svjedočanstvo vitalnosti jedne zemlje. U Crnoj Gori nema prikrivenog odvajanja naroda („demos“) od politike, odnosno upravo od onog sistema koji je pozvan da prizna narod kao jedinstvenu vlast.

Gospodine Predsjedniče,

ne mogu prećutati da je tekući bojkot parlamentarnog rada, potpuni ili selektivni - u zavisnosti od partija, razlog čestog preispitivanja i promišljanja u okviru diplomatskog kora. Uzdržavanje od učešća u parlamentarnom radu - i pored vaših brojnih i iskrenih apela - i pored toga što nije spriječio funkcionisanje Skupštine, ipak je suzio prirodnu dijalektiku među političkim snagama. Mislim da po tom pitanju mogu reći, u ime svih kolega, da ćemo sa posebno živim interesovanjem saslušati Vašu ažuriranu analizu, takođe i u svijetlu narednih izbora.

Na spoljnopolitičkom planu, zahvaljujući dosljednoj viziji svojih lidera, Crna Gora se za samo nekoliko godina definitivno pojavila na pozornici međunarodne zajednice. Članica glavnih međunarodnih organizacija, od juna prošle godine je i punopravna članica Atlantskog saveza, prešavši put koji su obilježile značajne reforme. Zemlja koja je odlučna u svojoj namjeri da se njen glas čuje, i da doprinese međunarodnom miru i sigurnosti. Tokom protekle godine smo zabilježili dalji vidljivi napredak u pregovaračkom procesu za pristupanje Evropskoj uniji koji je takođe plod dubokih reformi koje pothranjuju političke inicijative koje dolaze sa najviših državnih instanci, naponi članova Skupštine i Vlade, svakodnevno odricanje žena i muškaraca koji rade u javnoj administraciji. Sveopšti

napor koji pozdravljam, koji nije ostavio imunim građansko društvo, ali ni pojedinačne građane koji gledaju ka evropskoj perspektivi. Pod budnim okom mojih ovdje prisutnih kolega, mislim da mogu da ustvrdim da postoji opšta saglasnost, opšta podrška, evropskoj perspektivi Crne Gore. Dakle, ova godina je bila bogata rezultatima i ne malim izazovima na unutrašnjem planu, isto kao i na vanjskom. U tome je uloga Skupštine Crne Gore od presudne važnosti. Prepoznali smo da je pod Vašim vođstvom, a na tragu Predsjednika koji su vam, takođe s autoritetom, prethodili na najvišem položaju u Skupštini, međunarodna projekcija crnogorske Skupštine značajno unaprijeđena. Posjete koje ste primili, kao i one koje ste učinili u inostranstvu, ostavile su traga, kako po dubini i tačnosti analize nacionalne i regionalne scene koju ste ponudili Vašim visokim sagovornicima, tako i zbog Vašeg odnosa prema uzvišenim, plemenitim vrijednostima i demokratskim principima, bez pristrasnosti i uz puno poštovanje i sasvim udaljenih političkih mišljenja. Vašim apelima, kao i apelima Vlade, da Brisel bude sve bliži i bliži Pogorici, poklonjena je pažnja. Unija ih je usvojila, kao što svjedoče posjete najviših zvaničnika Unije u prvih sedam mjeseci ove godine, Rimska deklaracija od 25. marta, ishod julskog samita Berlinskog procesa, zalaganje predsjedavajuće Estonije i perspektiva novih značajnih sastanaka u prvoj polovini naredne godine, tokom bugarskog predsjedavanja. U pregovaračkom procesu sa Briselom smo prevazišli tačku bez povratka. Ovo je povoljna prilika da zabilježimo odlučujući nepovratni napredak koji će nam omogućiti da nazremo konačni cilj. U tom kontekstu su Vaša uloga i uloga Skupštine nezamjenljivi.

Ukratko, parlamentarna diplomatija kao doprinos, iz jednog drugačijeg ugla i bez krutosti, perspektivi obnovljene i dublje saradnje među narodima, odlučni da stvorimo sve bliskije odnose, da prevaziđemo eventualno nerazumijevanje, da preduprijedimo ili da odgovorimo na iskušenja koja očekuju kako države tako i njihove građane. Pri tom, na primjer, mislim na duboko nestabilne oblasti koje nijesu puno udaljene od Crne Gore ili na prijetnje međunarodnog terorizma. Podjednako mislim i na epohalni izazov migracija koje, još od ranije, frontalno nasrću na Mediteran, prozivajući nas takođe i po pitanju vrijednosti i dostojanstva s kojima imamo namjeru da bitišemo na ovom svijetu. Trajni doprinos Crne Gore bitan je i za ove teme.

Gospodine Predsjedniče,

upravo završavam i ponovo Vam se zahvaljujem na privilegiji koju ste mi pružili da govorim na ovom mjestu. Izražavam, u ime diplomatskog kora akreditovanog u Crnoj Gori, Vama lično i preko Vas svim poštovanim poslanicima Skupštine i prijateljskom crnogorskom narodu, svaki uspjeh i napredak, kao i lično blagostanje.